

Detekce genů antibiotické rezistence v čistírenských kalech

Klára Škodáková, Sabina Purkrtová, Jana Říhová Ambrožová, Vladimír
Todt, Zuzana Nováková, Dana Vejmelková, Jan Bartáček

Datum: 10.2.2021

Obsah

Úvod do
problematiky

Obsah

Úvod do
problematiky

ARG a jejich
šíření

Obsah

Úvod do
problematiky

ARG a jejich
šíření

Proč se
zaměřovat na
kaly

Obsah

Úvod do
problematiky

ARG a jejich
šíření

Proč se
zaměřovat na
kaly

Zvolená
metodika, cíl
práce

Obsah

Úvod do
problematiky

ARG a jejich
šíření

Proč se
zaměřovat na
kaly

Zvolená
metodika, cíl
práce

Výsledky,
závěr

Antibiotika (ATB)

- používají se k léčbě onemocnění způsobené různými druhy bakterií
- ALE! vyšší a nevhodnou konzumací se snížila jejich účinnost
- přibývá počet antibiotiky neléčitelných onemocnění

Antibiotika (ATB)

- používají se k léčbě onemocnění způsobené různými druhy bakterií
- ALE! vyšší a nevhodnou konzumací se snížila jejich účinnost
- přibývá počet antibiotiky neléčitelných onemocnění

Antibiotická rezistence

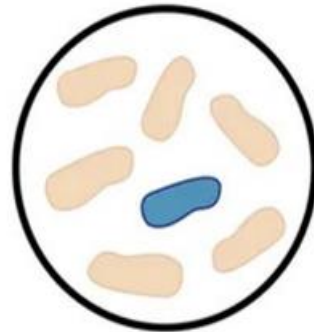
- jeden z hlavních celosvětových problémů
- zvýšená nemocnost, úmrtnost a náklady na terapie
- jak vzniká?

Antibiotická rezistence

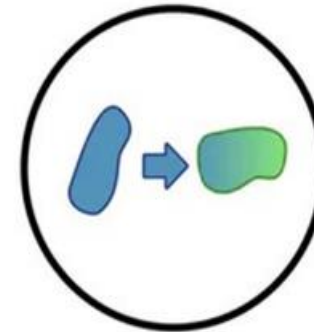
Mnoho bakterií,
některé rezistentní na
léky

ATB ničí citlivé bakterie,
zároveň způsobující
ideální prostředí pro
rezistentní bakterie na ATB

Bakterie rezistentní
na léčivo je nyní
schopné růstu

Některé bakterie předají svoji
rezistenci na ATB dalším
bakteriím

Normální
bakterie

Rezistentní
bakterie

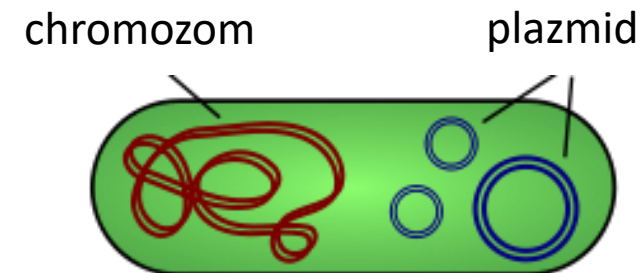

Mrtvé
bakterie

Upraveno dle: Sayedur Rahman, 2020

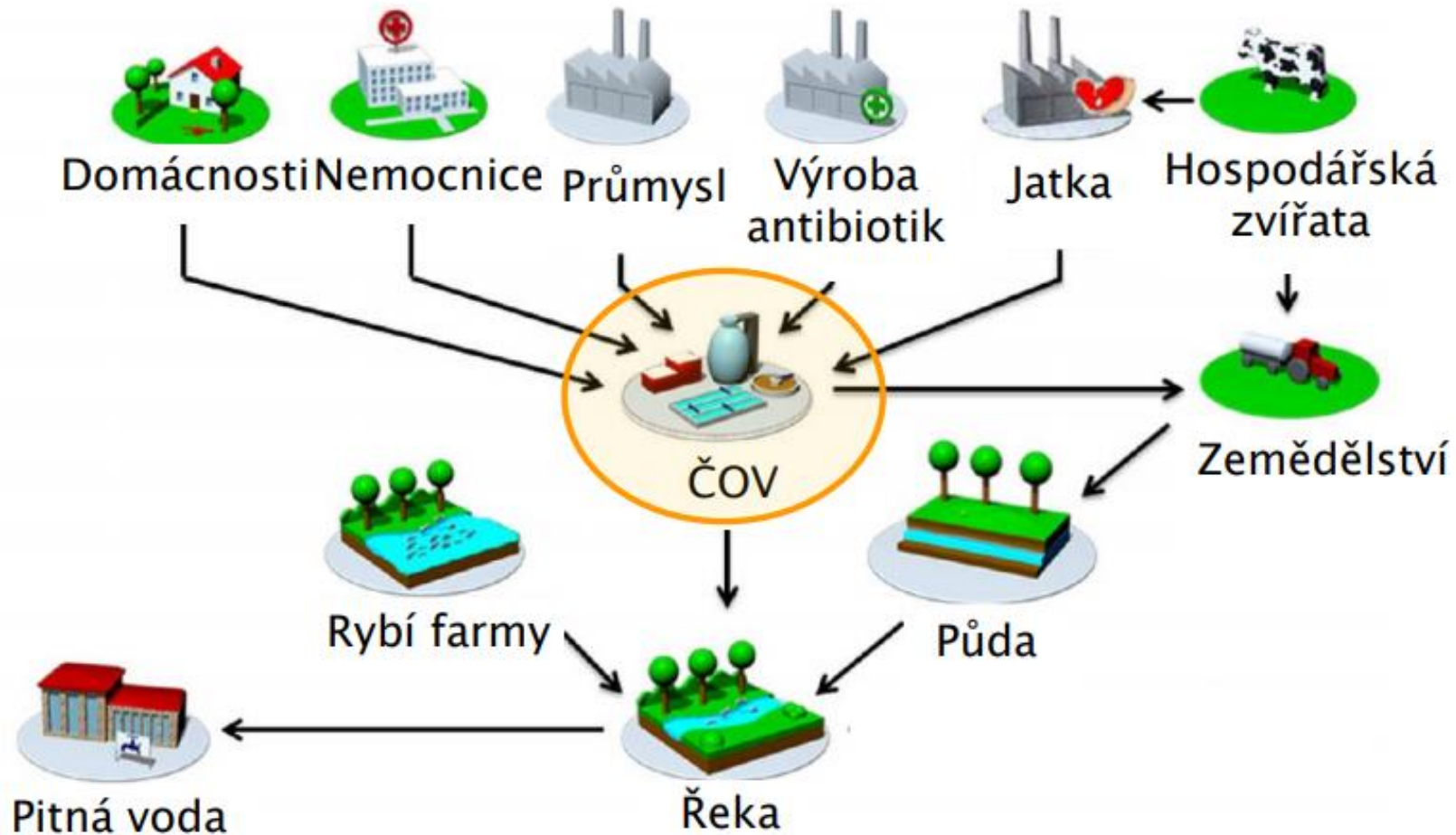
Šíření genů antibiotické rezistence

- přenos genů mezi bakteriemi : je přenesen pouze malý úsek DNA, většinou plazmidem, chromozomem
- plazmidy- mají jednodušší strukturu, menší hmotnost= jsou flexibilnější
- horizontální přenos genů

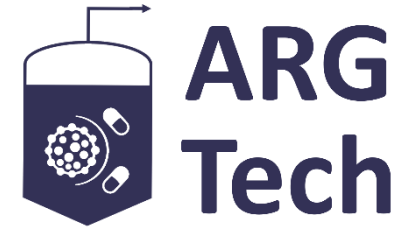
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Plazmid>

Šíření rezistence - člověk vs. prostředí

Upraveno dle Stalder et al. 2012

Geny antibiotické rezistence v kalu z ČOV

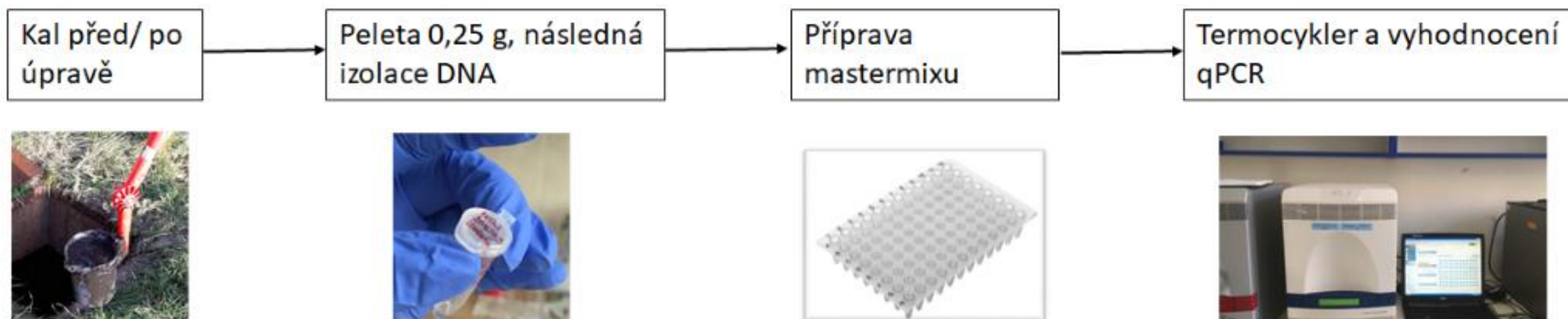

- kal je tzv. rezervoárem genů antibiotické rezistence (ARG) - vhodné podmínky pro šíření rezistence
- přítomnost antimikrobiálních látek, těžkých kovů, polutantů, pesticidní látky
- použití jako hnojiv → nebezpečí?
- geny rezistence se mohou dostávat do podzemních a povrchových vod
- chybí legislativní limity pro ARG

Metodika práce

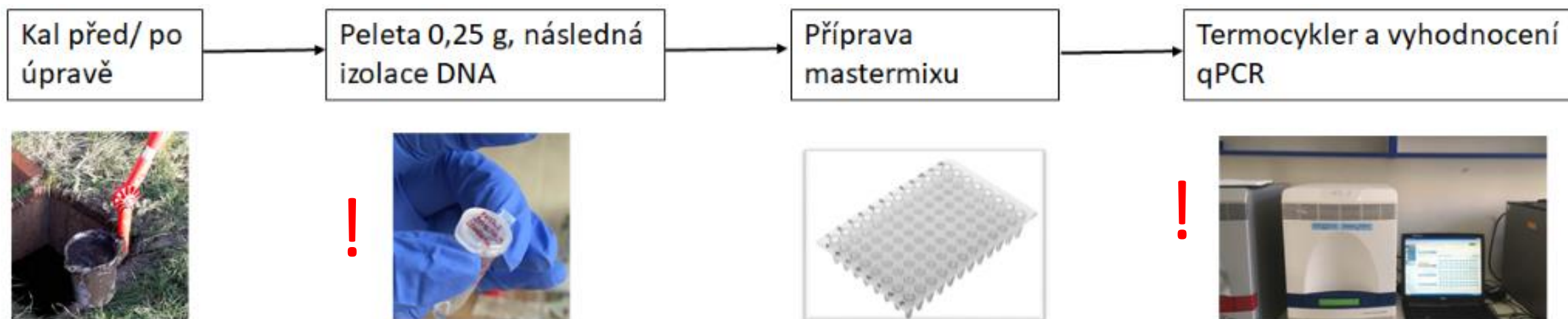

Metodika práce

Jednotlivé kroky úpravy vzorku pro detekci ARG pomocí qPCR

Metodika práce

Jednotlivé kroky úpravy vzorku pro detekci ARG pomocí qPCR

Cíle práce

- 1) výběr vhodného postupu izolace DNA
- 2) kvantifikace genu *su/1* a 16S rRNA pomocí metody qPCR

Výběr vhodného postupu izolace DNA

Kity:

- a) DNeasy PowerSoil kit
- b) FastDNA Spin Kit for Soil

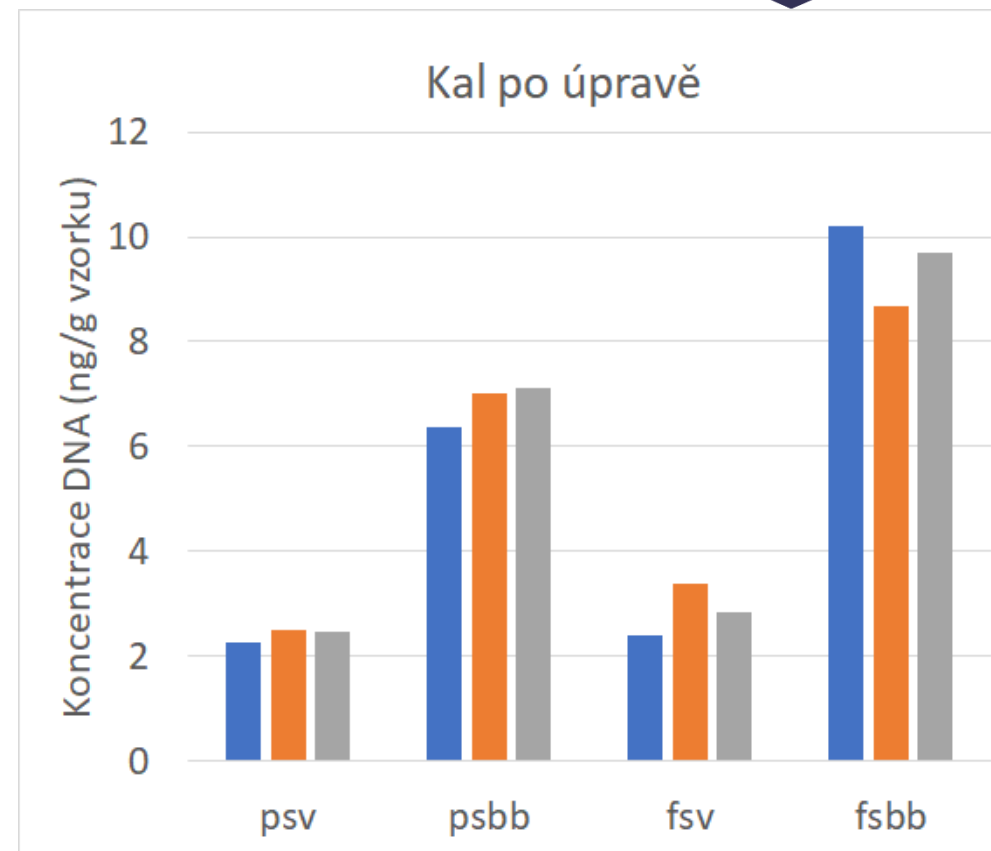
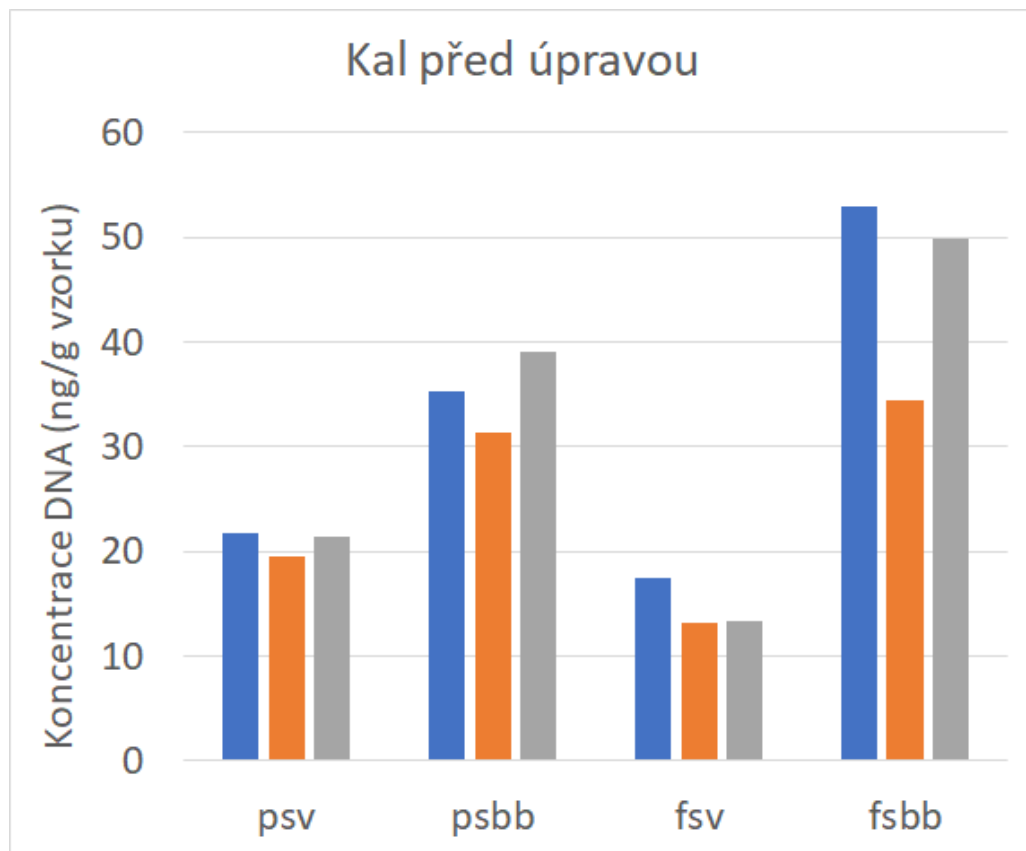

Dezintegrace buněk:

- a) vortex (5 min)
- b) bead beater (6 min)

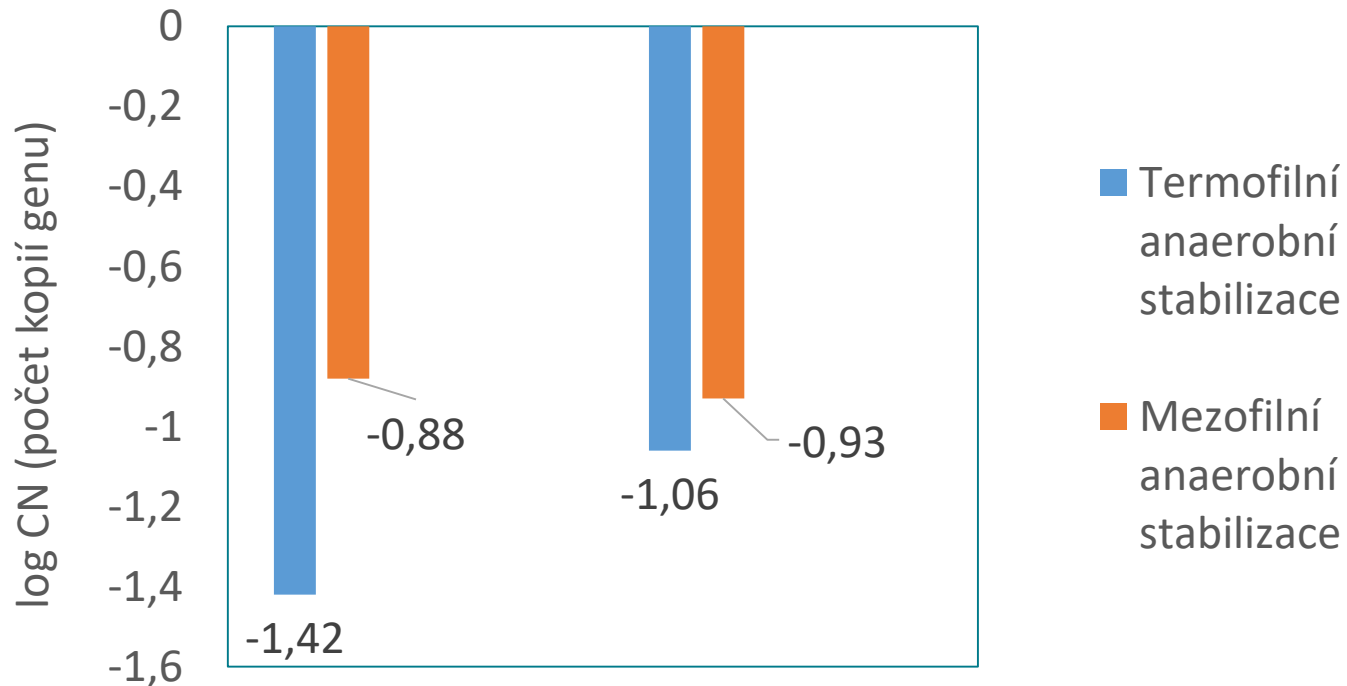
Výběr vhodného postupu izolace DNA

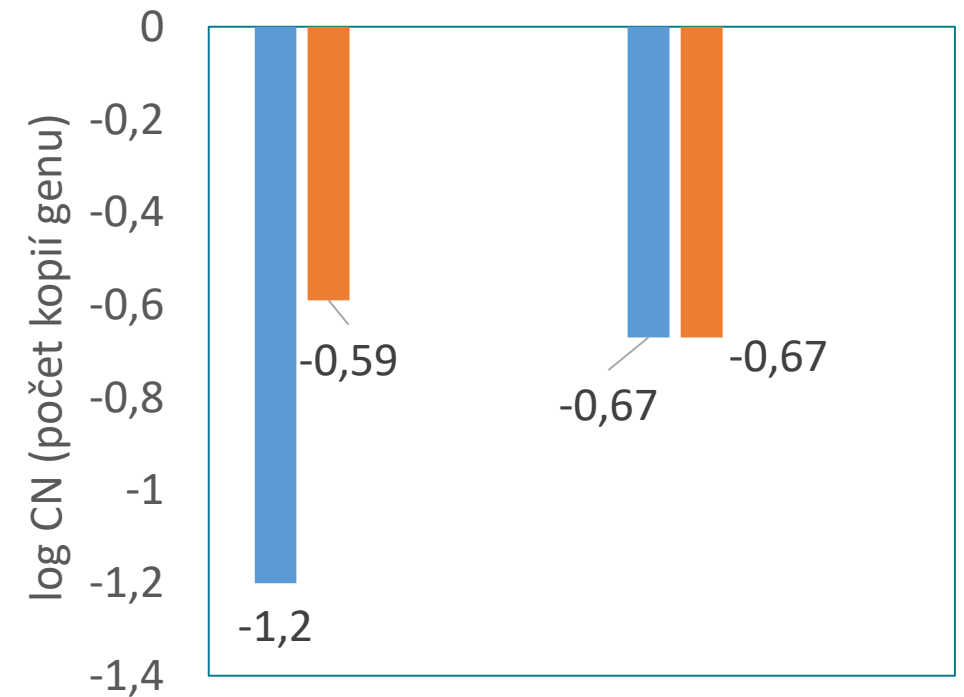
Vysvětlivky: psv = DNeasy PowerSoil kit + vortex, psbb = DNeasy PowerSoil kit+ bead beater, fsv = FastDNA Spin Kit for Soil+ vortex, fsbb = FastDNA Spin Kit for Soil+ bead beater

Kvantifikace genu *su/1*

Redukce CN/g vzorku (logCN)

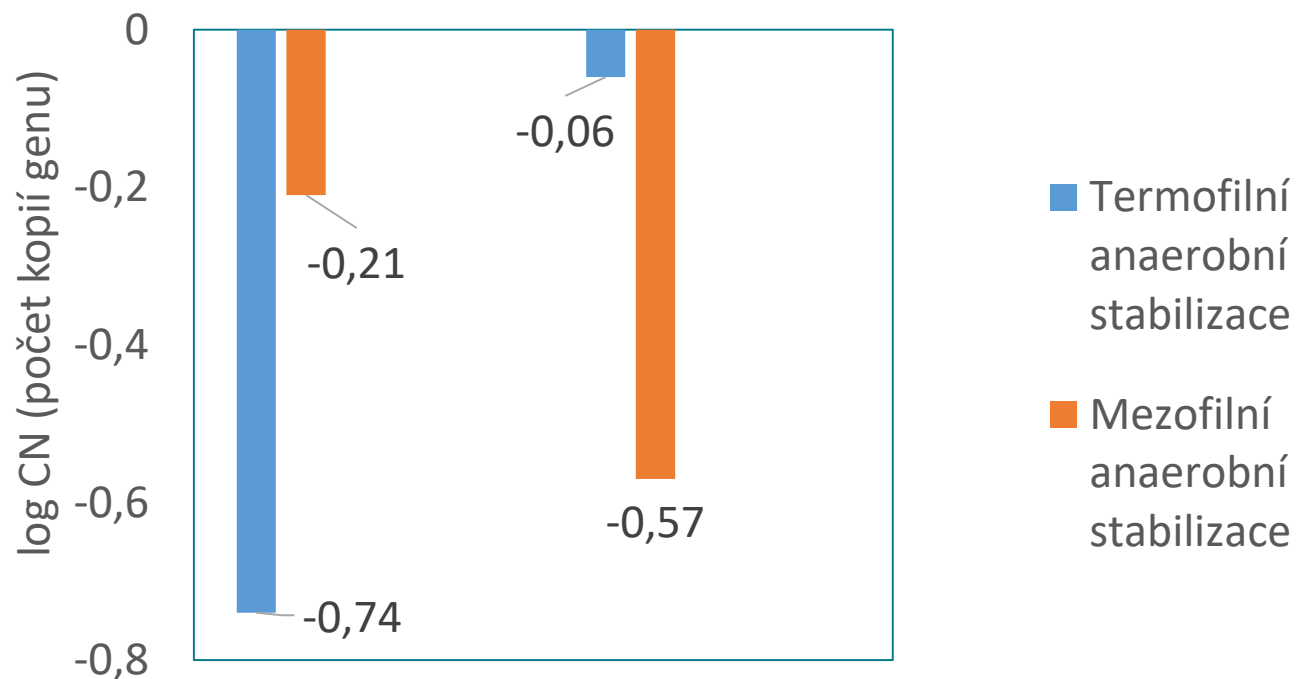

Redukce CN/g sušiny vzorku (logCN)

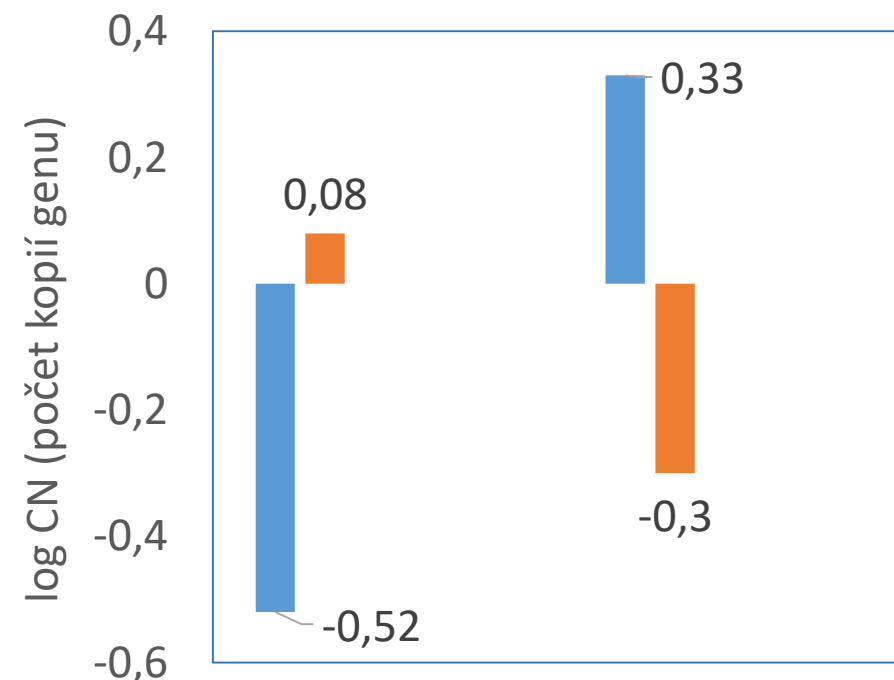

Kvantifikace genu 16S rRNA

Redukce CN/g vzorku (logCN)

Redukce CN/g sušiny vzorku (logCN)

Shrnutí

- výběr vhodného postupu izolace DNA
  - nejvyšší výtěžek DNA byl získán při kombinaci bead beateru a FastDNA Spin Kit for Soil
- kvantifikace genu *su1* a 16S rRNA
  - termofilní a mezofilní anaerobní stabilizace mohou sloužit pro částečné omezení šíření antibiotické rezistence do prostředí
- chybí potřebná legislativa

Plány do budoucna

- vzorkování kalů z více lokalit
- optimalizace primerů pro 10 vybraných genů rezistence
- provést kvantitativní PCR pro vybrané geny
- selekce zkoumaných genů antibiotické rezistence: z pohledu klinické významnosti, nejčastěji přítomné geny a důležité geny dle WHO

Poděkování

Příspěvek vznikl za finanční podpory projektu TAČR SS01020112-Technologie pro odstranění antibiotické resistance z čistírenských kalů aplikovaných v zemědělství. Za poskytnutí některých vzorků děkujeme PVK, a.s.

Děkuji za pozornost